

4. Дудкін О.В. Трансформація сутності соціальної відповідальності підприємства в умовах економічної нестабільності / О. В. Дудкін // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія “Економіка та менеджмент”. – 2010. – № 5/1. – С. 150-155.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Марковська Т.С., аспірант

Науковий керівник: д-р екон. наук, професор Ключник А.В.

Миколаївський національний аграрний університет

В Україні актуальність проблематики соціальної відповідальності аграрного бізнесу викликана низкою чинників, а саме: євро інтеграційними процесами, збільшенням прозорості вітчизняних кордонів для іноземних капіталів, виходом українських виробників на зовнішні ринки, становленням приватного підприємництва на селі тощо.

Аграрний сектор є важливою складовою економіки України, одним із ключових елементів, що визначає розвиток інтеграційних процесів у світовий простір з урахуванням сучасного європейського вектору.

Необхідність посилення соціальної відповідальності аграрних підприємств зумовлена об'єктивними причинами, серед яких: дестабілізація зовнішнього середовища, викликана політичними та економічними негативними процесами; загострення соціально-трудових відносин; негативний вплив виробництва на довкілля. Практика створення соціально орієнтованого аграрного бізнесу ускладнюється тим, що соціальна відповідальність в основному обмежується благодійною діяльністю фірми, немає чіткого усвідомлення її впливу на конкурентоздатність суб'єктів господарювання на внутрішньому та зовнішньому ринках та значення для формування соціально орієнтованого суспільства.

Соціальна відповідальність бізнесу (СВБ) - це концепція залучення

соціальних і екологічних аспектів у діяльність бізнесу на засадах добровільності та взаємодії між різними зацікавленими сторонами (групами впливу) (Green Paper EC “Promoting a European Framework for CSR”):

- СВБ покриває як соціальні, так і екологічні аспекти;
- це внесок бізнесу у досягнення цілей сталого розвитку, який передбачає збалансованість економічних, соціальних та екологічних цілей суспільства, інтеграцію їх у взаємовигідні приписи та підходи;
- СВБ не є і не повинна бути відділена від бізнес-стратегії компанії;
- це не надбудова чи додаток до бізнесу, а спосіб покращити ефективність роботи компанії як у короткостроковому, так і довготривалому періодах;
- соціальна відповідальність є добровільною;
- для реалізації СВБ важливо як компанії взаємодіють з внутрішніми та зовнішніми групами впливу (працівниками, клієнтами, громадами, громадськими організаціями, державними структурами тощо).

Основними напрямками внутрішньої соціальної спрямованості діяльності аграрних підприємств є:

- підтримка персоналу за рахунок прибутку і відрахованих коштів від фонду заробітної плати;
- заходи із захисту здоров'я й безпеки праці; гідний рівень оплати праці, який забезпечує належний рівень життя працівнику підприємства;
- стабільність у виплатах заробітної плати; додаткові витрати на культурно-побутове обслуговування; витрати на забезпечення працівників житлом;
- надання можливості працівникам брати активну участь у вирішенні соціальних проблем;
- розвиток персоналу через додаткові витрати на професійне навчання, підвищення кваліфікації працівників;
- інші витрати на стимулювання персоналу підприємства.

Інвестиції в людський капітал є основним напрямком внутрішньої соціальної спрямованої діяльності аграрних підприємств. Соціально

відповідальні підприємства мають більше інструментів для залучення і утримання персоналу. Позитивними наслідками соціальної відповідальності в умовах нестабільного зовнішнього середовища є зменшення нефінансових ризиків, довгострокове поліпшення іміджу і ділової репутації, зростання ринкової вартості підприємства, набуття конкурентних переваг та стратегічної стійкості суб'єкта господарювання.

Перешкоди до становлення соціально відповідального аграрного бізнесу створюють: порушення принципу максимізації прибутку; додаткові витрати на соціальну відповідальність; недостатня кваліфікація у розв'язанні соціальних проблем; відсутність загальноприйнятих стандартів публічної соціальної звітності підприємств [1].

Організаційно-економічний механізм управління розвитком підприємств аграрного сектора перебуває під значним впливом зовнішніх та внутрішніх чинників.

Для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняного агропродовольчого комплексу, ефективної діяльності господарюючих суб'єктів аграрного сектору постає необхідність у вдосконаленні системи управління аграрними підприємствами відповідно до світових стандартів, зокрема в контексті соціальної відповідальності.

Інформаційні джерела:

1. Ярова В.В. Теоретико-методологічні підходи до вивчення соціальної відповідальності бізнесу / В.В. Ярова // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua>
2. Компанії, що практикують СВБ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.svb.org.ua/companies>.